

ՂԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

ՀՀ ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵ

- **Գործուղված անձ**

ՀՀ վիճակագրության պետական խորհրդի անդամ, վիճակագրական կոմիտեի նախագահի տեղակալ՝ Գ. Գևորգյան

- **Երկիր/քաղաք/ ժամկետ**

Շվեյցարիա /Ժնև / 24.09 - 28.09.2018թ.

- **Նպատակը**

ՄԱԿ-ի Եվրոպայի տնտեսական հանձնաժողովի (ԵՏՀ) և ԱՊՀ վիճակագրական միջպետական կոմիտեի հետ համատեղ կազմակերպված Մարդահամարների և կացարանների հաշվառումների վերաբերյալ աշխատաժողով և Մարդահամարների և կացարանների հաշվառումների փորձագիտական խմբի հանդիպում:

- **Քննարկված թեմաները**

Հանդիպման շրջանակում հիմնականում քննարկվել են հետևյալ թեմաները.

1. Մեթոդաբանություն, տվյալների նոր աղբյուրներ, այդ թվում նաև՝ մեծ տվյալներ.
2. Մարդահամարների հանրայնացում և քարոզարշավների կազմակերպում.
3. Մարդահամարներում օգտագործելու նպատակով վարչական աղբյուրների որակի գնահատում, մարդահամարի արդյունքների որակի գնահատում.
4. Ապագայի մարդահամարներ՝ հետ 2020թ. ժամանակաշրջան.
5. Մարդահամարային ծախսերի կրճատում.
6. Տեխնոլոգիաներ՝ էլեկտրոնային սարքավորումների կիրառումը մարդահամարների ընթացքում.
7. Տվյալների տարածում՝ տարածման ժամանակակից գործիքների կիրառում.
8. Վիճակագրական տվյալների հսկողություն.
9. Երկրատարածական տվյալներ.
10. ԵՎՀ առաջարկություններին ընդառաջ՝ մարդահամարի բովանդակություն՝ հարցաթերթի մշակում, համացանց և անհատական համակարգիչներ.
11. Մարդահամարների և վիճակագրության այլ ոլորտների փոխկապվածություն՝ ժողովրդագրություն, աշխատանքի և տարածաշրջանային վիճակագրություն:

Աշխատաժողովի ընթացքում ըստ առանձին երկրների ներկայացվեց ԱՊՀ տարածաշրջանում իրականացվելիք ազգային մարդահամարների ծրագրերի համայնապատկերը, նախապատրաստական աշխատանքների ընթացքը, առկա մարտահրավերները, նորարարությունները, ակնկալիքները՝ համաձայն որի.

- ազգային մարդահամարները կընդգրկեն 2019-2023թթ. ժամանակահատվածը.
- կկիրառվի հնարավորինս ներդաշնակեցված մեթոդաբանություն, եզրույթներ, փոփոխականների շրջանակ՝ հնարավորություն ընձեռելով ճշգրտել ԱՊՀ տարածաշրջանի բնակչության թվաքանակը, միգրացիոն հոսքերը և աշխատաշուկան.

▪ կստեղծվի տեղեկատվական հզոր պոտենցիալ Կայուն զարգացման նպատակների 2030թ. օրակարգի ցուցանիշների մշտադիտարկման համար՝ ինչպես առանձին երկրներում, այնպես էլ տարածաշրջանային կտրվածքով:

Փորձագիտական հանդիպման շրջանակում ներկայացվեցին մարդահամարների և կացարանների հաշվառումների նորարարան, այլընտրանքային մեթոդները՝ հնարավորինս հիմնված երկրում առկա տեղեկատվական ռեսուրսների օգտագործման վրա: Մասնավորապես, ներկայացվեց.

▪ Էստոնիայի վիճակագրական վարչության կողմից մշակված ինդեքսների (բնակչության վայրի ինդեքս, զուգընկերոջ ինդեքս, տեղաշարժի ինդեքս) նոր մեթոդաբանությունը՝ հիմնված երկրում գործող վարչական ռեգիստրների տեղեկատվական շտեմարանների համակցման վրա, որի առաջին փորձարկումը նախատեսված է 2019թ.

▪ Կոլումբիայի վարչական վիճակագրական վարչության և Հեռահաղորդակցության, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների նախարարության կողմից և Կոլումբիայում կապի հիմնական օպերատորների հետ համատեղ մշակված «Տեղեկատվական հանրության չափումը» ծրագիրը, որի առանցքում հեռախոսազանգերի և հեռախոսազանգերի դեպքերի վիճակագրական վերլուծությունն է՝ դրանք մպրդահամարներում տեղեկատվության հավաքագրման գործընթացն օպտիմալացնելու նպատակով.

▪ Մեծ Բրիտանիայի և Հյուսիսային Իռլանդիայի վիճակագրական գրասենյակների կողմից մշակված այլընտրանքային մեթոդաբանությունը՝ հիմնված երկրում գոյություն ունեցող ընտրանքային հետազոտությունների, վարչական ռեգիստրների և հաշվետվությունների միջոցով հավաքագրվող տեղեկատվության ինտեգրման մեթոդի վրա՝ թիրախավորված ոչ միայն ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործման, այլ նաև տվյալների որակի բարձրացման վրա.

▪ Իտալիայի ազգային վիճակագրական ինստիտուտի կողմից 2018թ. ներդրված փորձը, համաձայն որի երկրում գործող վարչական ռեգիստրների տեղեկատվական շտեմարանների և ընտրանքային հետազոտությունների ինտեգրման մեթոդի կիրառմամբ տասնամյա շրջափուլով իրականացվող մարդահամարներից հնարավոր է անցնել ամենամյայի:

Հանդիպման շրջանակում ներկայացվեց նաև Լատվիայի, Լեհաստանի, ԱՄՆ-ի, Մեքսիկայի վիճակագրական գրասենյակների նորարարական նախաձեռնությունները, «Վարչական վիճակագրական աղբյուրների օգտագործումը մարդահամարների և կացարանների հաշվառման նպատակով» ԵՏՀ նոր ձեռնարկի նախագիծը, Եվրոստատի ԱԴՄԻՆ ծրագիրը, որը հնարավորություն է ընձեռում գնահատել վարչական ռեգիստրների տվյալների որակը և մի շարք այլ արժեքավոր հաղորդումներ:

• Արդյունքները

Աշխատաժողովը և փորձագիտական հանդիպումը հնարավորություն ընձեռեց ամփոփել փորձագիտական խմբերի գործունեության արդյունքները, ծանոթանալ Մարդահամարների և կացարանների հաշվառումների վիճակագրության լավագույն փորձերին և զարգացման հետագա ուղղություններին՝ դրանք ազգային մակարդակում կիրառելու հեռանկարով: Միջոցառումներն արժեքավոր էին նաև նրանով, որ ԱՊՀ երկրների և ԵՏՀ, Եվրոստատի, մասնակից այլ երկրների համապատասխան ոլորտի առաջատար մասնագետները հընթացս քննարկեցին ներկայացված նորարարությունների կիրառելիության հնարավորություններն ու սահմանափակումներն իրենց երկրներում: Հանդիպման բոլոր մասնակիցները փաստեցին կատարված աշխատանքների և քննարկումների շարունակականության անհրաժեշտությունը:

- **Նշումներ**

Մասնակցում էին ԱՊՀ անդամ երկրների ժողովրդագրության վիճակագրության մասնագետները, Եվրոստատի, ՄԱԿ-ի ԵՏՀ վիճակագրության, ԱՊՀ միջպետական վիճակագրական կոմիտեի ներկայացուցիչները:

Այցելության ծախսերը ֆինանսավորվել է Եվրոպական ազատ առևտրի ասոցացիայի կողմից:

ՀՀ վիճակագրության պետական խորհրդի անդամ,
վիճակագրական կոմիտեի նախագահի տեղակալ

Գ. Գևորգյան